

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnabrvngensis Ecclesiae, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniae Agrippinae, 1657

Seqvntvr Decreta Synodalia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

Ad hæc Illustrissima Sua Celsitudo se resoluit his verbis: Eligimus, nominamus & deputamus, in Promotores, ex Capitulo Ecclesiæ Nostræ Cathedralis, Ioannem Iodocum à Ledebur, Cathedralis Ecclesiæ Nostræ Osnabrugensis Custodem & Thesaurarium, & te Bernardum Matthiæ à Campo, SS. Theologiæ Doctorem; in Secretarium, Conradum Burenium Ecclesiæ S. Ioannis Canonicum, & Pastorem in Ecclesia Cathedrali; in Actuarium, Ioannem Brogberen I. V. L. Canonicum Ratisbonensem in Collegiata SS. Ioannis Baptistæ & Euangelistæ, & Pastorem in Rimfloe.

Deputati ministri Synodales mox in mensâ, à latere sinistro Episcopi ad hoc dispositâ, & rubro panno obductâ, confederunt. ac deinde Illustrissima Sua Celsitudo Synodum est allocuta conceptis verbis: Venerabiles Sacerdotes, & Fratres charissimi, ut in Pontificali.

Quo absoluto, primus Promotor, Dominus à Ledebur, sequenti modo Synodum est allocutus, legitque Decretum de non discedendo. Reverendi, Nobiles, Venerabiles, &c. ut ibidem in Synodo majori Osnabrugensi.

Pag. 5. col. 2.

Hoc præmissis Decreto, per Synodi Notarium Gerardum Brieckweede, reproductæ sunt literæ citatorie ad Synodum, cum adjecta protestatione, eas sufficienter transmissas & legitime intimatas fuisse.

Vi verò de absentium & presentium numero constaret, demandatum fuit Notario Synodi, Gerardo Brieckweede, ut omnium & singulorum nomina, antiquo more, alta voce pronuntiaret; iussimque fuit, ut, qui personaliter adessent, suam presentiam, per verbum Adsum, contestentur, absentium vero nomina singulariter annotentur.

Vbi vero compertum, nonnullos abesse, secundus Promotor Dominus Bernardus Matthiæ à Campo, huiusmodi absentiam, ac non comparentium contumaciam, accusavit; atque, in poenas juris Canonici, ac Concilii Tridentini, eos incidisse, declarari petiit, his verbis: Illustrissime & Reverendissime Princeps, &c. ut ibidem.

Pag. 5. col. 2.

Ad hæc Illustrissima Sua Celsitudo sic fuit interlocuta: Decernimus, ut, non obstante contumacia, &c. ut ibidem.

Pag. 6. col. 1.

Subsecuta deinde concio Synodalis, habita ab ipsamet. Illustrissima Sua Celsitudine per integram horam cum dimidia. Ad quam omnes diligentissime attenderunt, fructumque uberrimum tulerunt.

Concione absoluta, primus Synodi Promotor iterum Synodum conceptis verbis est allocutus: Illustrissime & Reverendissime Princeps, &c. ut ibidem.

Pag. 10. col. 2.

Mox Dominus Conradus Burenus, S. Synodi Secretarius, accepit nonnulla Statuta Synodalia ex manibus Domini Officialis; accessit ad Illustrissimum, petiitque ab Illustrissima Sua Celsitudine, num eidem placeat, hæc Decreta ex suggestu prælegi & publicari. Respondit Illustrissimus, Placet. Obtemo de super consensu Illustrissimi, Secretarius ascendit suggestum, & legit Decreta Synodalia.

SEQUUNTUR
DECRETA
SYNODALIA.

DECRETVM I.

De Synodo inceptâ.

In nomine Sanctissimæ & individuæ Trinitatis, Patris, Filii, & Spiritus sancti.
Amen.

NOS FRANCISCVS GVILIELMVS, Dei & Apostolicæ Sedis gratiâ Episcopus Osnabrugensis; ad Dei omnipotentis gloriam, ac Beatissimæ Virginis, Dei Matris, & S. Petri Apostoli, & Crispini & Crispiniani martyrum, honorem, Nostram Diocesanam Synodum incipimus. Faxit idem omnipotens Deus, pro sua misericordia, precibusque Virginis Beatissimæ, ac eorundem Sanctorum aliorumque, ut, quemadmodum speramus, ex hoc sacro cœtu, lumen & spiritum omnes reportemus, ad officia nostra secundum voluntatem Dei peragenda.

DECRETVM II.

De modo vivendi, tempore Synodi.

Quoniam nihil fere sæpius divinis literis & Ecclesiasticis monumentis commendatum est, quam, clericalis ordinis hominum, vitæ integritas, innocentia, fides, religio, pietas, virtutumque omnium ornamenta, quibus domus Dei potissimum excolitur; ideo Clerum Nostrum, hic præsentem, monemus, & per viscera misericordiæ Dei nostri obtestamur, ut, cum semper, tum maxime hoc tempore, in verbo, in conversatione, in charitate, laicis hominibus præluceant, omni virtutum splendore; & tabellam disciplinæ Synodalis, à Nobis propositam, diligenter observent.

DECRETVM III.

De Collectâ in Missa, pro peccatorum venia.

EDicimus quoque ac mandamus, ut in Missa omnes & singuli Sacerdotes, Orationem aut Collectam, quæ pro peccatorum venia postulanda dicitur, per septem dies devotè recitent; idemque Clerici piâ oratione precentur. Quod ut populus etiam devotè agat, suos quisque Parochus Christi fideles diligenter moneat atque cohortetur.

C c D E

DECRETVM IV.

De prajudicio non afferendo.

Decernimus, si cui contigerit suo loco non sedere aut incedere aut vocari, aut aliud quidpiam agere, propterea nemini novum jus acquiri, nec quidquam de cujusquam jure possessioneve detrahi, sed in eo ipso statu permanere, in quo ante hanc Synodum esse reperiebatur.

DECRETVM V.

De non discedendo.

Vobis præterea omnibus & singulis, qui huic Synodo de jure vel consuetudine interesse debetis, penâ excommunicationis propositâ vetamus, ut ne vestrum quisquam à Civitate discedat, antequam hæc Nostra Dioecæsanâ Synodus de more absolvatur, & dimissa sit; sed huic Synodo, Synodalibusque actionibus, Sessionibus, & conventibus quibuscunque, qui indicentur, omnes & singulos vos interesse volumus, eadem excommunicationis penâ propositâ.

DECRETVM VI.

De oratione publica.

Quoniam veteris est instituti, solemnisque ritus in Synodali conventu, pro publicis rebus orationem fieri; quod his maxime temporibus faciendum est; ideo in omni prece, & à Sacerdotibus præsertim in Missæ sacrificio, hoc tempore Synodali per integrum octiduum, ad Deum orationem adhiberi edicimus; nimirum

Punctum I. Omnes orent pro Sanctissimo Domino nostro Papa INNOCENTIO X.

II. Pro Serénissimo Archiepiscopo Coloniensi Metropolitano nostro MAXIMILIANO HENRICO, & Antistite nostro FRANCISCO GVILIELMO.

III. Pro unitate & tranquillitate Principum Christianorum, & omnium Statuum Ecclesiæ Catholicæ.

IV. Pro pace publica Imperii Romani.

V. Pro constanti perpetuaque Cleri ac populi Dioecæsis Osnabrugensis bene pieque agendi perseverantia.

VI. Pro ministris, qui ad Ecclesiæ hujus Osnabrugensis cultum adhibentur.

VII. Pro salutari hujus Synodi successu.

VIII. Pro perfectâ omnium Decretorum executione.

Leito hoc Decreto, Secretarius Synodi denuo descendis ex suggestu, unâ cum promotoribus accessit

ad Illustrissimum; & primus Promotorum institit pro faciendâ fidei professione, sub præscriptâ formulâ, ut sequitur.

Reverendissime & Illustrissime Princeps, Domine clementissime. Cavit SS. Concilium Tridentinum, ut omnes, qui beneficia Ecclesiastica consecuti sunt, & qui Synodo Dioecæsanâ interesse debent, in eâ Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur, fidei professionem faciant ac præstent; prout illa Tridentina sanctio expressum est. Ideo nos, hujus Synodi Promotores, humiliter petimus, & requirimus, sanctionem illam legi, & ad præscriptum, ab iis, qui tenentur, omnia & singula præstari.

Reverendissimus & Illustrissimus respondit; Decernimus & mandamus ita fieri. Discedentibus illis, Secretarius de suggestu legit

DECRETVM VII.

De professione fidei faciendâ.

Sacrofanctâ Tridentinâ Synodo illud gravissimè sancitum est, ut, quicumque in posterum beneficia Ecclesiastica obtinebunt, qui item in Dioecæsanam Synodum convenire debent, omnes in eâ ipsâ Synodo, quæ quoque tempore celebrabitur, fidei professionem præstent. Universos igitur & singulos, hic præsentem, jubemus & precipimus, fidei professionem præstare, quæ eandem inUPERâ Synodo non emiserunt.

Leito hoc Decreto, idem Burenus ex cathedra edixit: Accedant igitur omnes & singuli, ut emittant genuflexi dictam fidei professionem. Mox genuflexerunt, cum Illustrissimo, omnes suis locis; itaque genuflexi permanserunt, donec, eorum nomine, formula professionis fidei, de suggestu, à Secretario stante & aperto capite, legitur, usque ad illa verba: Sic me Deus adjuvet.

Reverendissimus igitur & Illustrissimus, omnibus bono exemplo præluere volens, in hac primâ Synodo post restitutionem Episcopatus sui, primus omnium ante altare genuflexus, coram Deo, fidei professionem emisit, in breviori ut sequitur formula.

Ego N. N. recipio, promitto, spondeo, profiteor, detestor, anathematizo, voveo, ac juro, ut in decreto & formula professionis fidei, verbis ex bulla lectis, singula singulis referendo. Sic me Deus adjuvet & hæc sancta Dei Evangelia. & mox subjunxit ex Evangelio S. Joannis, illud ambabus manibus tangens, In principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum.

Deinde surrexit Illustrissimus, ac ad ipsius manus mox Dominus Officialis, Promotores, Secretarius, & Actuarius Synodi, professionem fidei emiserunt, ut aliorum, præter Illustrissimum, fidei professiones excipere possent. Mox Capitulum Cathedralæ,

Vi habetur superius, pag. 27. col. 2. & pag. 232. col. 2.

thebrale, Abbas Iburgensis, Capitulum S. Joannis, & alia Collegiata, Deputati item Monasteriorum, iique bini & bini, dictam professionem, unica solum manu Euangelium sancti Joannis in fine tangentes, ad eandem Illustrissimæ Suae Celsitudinis manus praestiterunt. Interea Decani rurales, Pastores item & Clerici, qui ex parte dextera loci Synodalis considebant, unus post alium ad manus Officialis; ad manus vero Promotorum, quicumque alii, ex sinistro latere considentes, in fidem Catholicam iuraverunt. Quod ideo Illustrissima Sua Celsitudo fieri mandavit, ne, propter hanc singulorum professionem ad manus solius Illustrissimi, tota Synodus diutius detineretur. singuli praeterea, ad loca sua redeuntes, Notario Synodi dederunt nomina & cognomina sua, cum titulis beneficiorum, ad inferendum protocollo testimonium de praestita fidei professione.

His finitis, cum jam audiretur hora duodecima diei, accessit Synodi Secretarius ad Illustrissimum, & petiit, an placeat indici, continuationem Sessionis Synodalis fore post prandium.

Respondit Illustrissimus & Reverendissimus: Placeat, indicatur ad horam tertiam.

Mox Secretarius ascendit suggestum; indicitque, secundam Sessionem fore hora tertiâ pomeridianâ; in haec verba: Decernimus & indicimus, secundum hanc Sessionem fore hora tertiâ post meridiem.

Postea Promotores instabant, accessit Notario, contra contumaciam absentium; his verbis: Reverendissime atque Illustrissime Princeps, cum dies decima quarta mensis Martii, labentis anni M D C L I, venerit, quâ omnes & singuli Ecclesiastici ordinis homines, hujus urbis & Diocesis, ad praescriptum tempus legitime Synodo huic jam praesentes adesse debeant, multi tamen non paruerint, sed usque adeo negligentes vel contumaces fuerint, ut neque praesentes adsint, neque iusti impedimenti excusationem, causamve aut nuncium, miserint; ideo, pro nostri muneris officio, ego Iodocus à Leedeber, & Matthias à Campo, hujus Synodi Promotores, eorum contumaciam accusamus, instamusque apud Illustrissimam atque Reverendissimam Celsitudinem Vestram, ut citationem valvis hujus Ecclesiae Cathedralis affigi, & cum iisdem, tanquam inobedientibus, agi jubeatis, prout juris est, & Sacrorum Canonum ratio postulat.

Respondit Illustrissimus: Ita decernimus & mandamus.

Tunc ad Synodi Actuarius conversi Promotores, sic eundem alloquuti sunt: Ego Iodocus à Leedeber, & Bernardus Matthia à Campo, hujus Synodi Promotores, rogamus te Ioannem Brogberen, Actuarium Episcopalem hujus sacrae Synodi, ut de omnibus & singulis in hac Sessione peractis unum plurave conficias instrumenta.

Respondit Actuarius: Conficiam in scriptis, ad ejusque confectionem Dominos Antonium Zollinger, & Nicolaum Schaberg, Cathedralis Ecclesiae Vicarios, uti testes, specialiter requiram.

Post haec Secretarius Synodi, D. Burenus, legit Decretum ex suggestu, de discessu, in haec verba:

DECRETVM VIII.

NE quisquam à loco discedat, ante quam Reverendissimus & Illustrissimus Episcopus è Synodo abierit; nec verò raptim turbulentere, sed gravi & decore incessu.

Mox Diaconus Synodalis, facie ad Clerum versa, incepit cantare, Orate, iisdem notis, quibus alias canitur, Levate. Dato hoc signo, confestim genuflectebant omnes, modico spatio mente orantes. Subiunxit idem Diaconus tres orationes mentales versus Clerum; post singulas tamen genuflectit, & paulisper oravit cum reliquis.

ORATIONES MENTALES,

pro fine prima Sessionis, per Diaconum cantatae.

I O R A T I O.

F Ratres charissimi, (per notas, FA, MI, RE, FA, FA, FA,) toto corde conversi ad Dominum, mentes ad caelum erigamus, & corporibus prostrati, haec devotè precemur, invocatis SS. Patronis & Protectoribus hujus Civitatis & Diocesis Ofnabrugensis, sancto Petro Apostolo, Crispino & Crispiniano, cum cæteris Sanctis ac Beatis, quorum corpora in hac Civitate ac Diocesi requiescunt. (terminatur per FA, RE.)

Orate intimo dolore, ut Dominus peccatorum vestrorum veniam vobis concedat, negligentis indulgeat, ignorantiae parcat, errata omnia condonet, quæ in Clericali disciplina, in officiis Sacerdotalibus multipliciter commisit. intimo cordis affectu pro Reverendissimo Episcopo, & omnibus qui in hoc Clero continentur, item pro invicem, ut salvemini. (terminatur per FA, RE. dein fit Pausa per unum Misereere.)

II O R A T I O.

F Ratres charissimi; unanimes perseverate in oratione, & petite à Patre misericordiarum, & Deo totius consolationis, quem credimus esse in medio hujus sacri coetus: petite Spiritus sancti dona, ut post hoc omnes dignè ambulent vocatione, qua vocati sunt, ut Sacramenta dignè ministrent, verbum Dei cum fructu praedicent, animas folicite curent, scandala devitent, religiosè vivant, in patientia possideant animas suas. (Pausa, ut supra.)

III ORATIO.

FRatres charissimi : unanimes orate pro Sanctissimo Domino nostro Papa Innocentio X, Christi Vicario, ut sanctam Ecclesiam Dei sanctè gubernet, cum Cardinalium Collegio : orate pro sanctà Catholicà & Apostolicà Ecclesià Romanà, toto orbe terrarum diffusà, ut eam Deus secundum voluntatem suam pacificare, coadunare & regere, conservare, defendere, augere & exaltare dignetur, ad honorem & gloriam suam. (*Pausa, ut supra.*)

Illustrissimus, orationibus mentalibus expletis, dedit benedictionem manu tantum, nihil dicendo; exiit paramenta, sicut & reliqui Assistentes. Cathedralis Ecclesiæ Canonici Illustrissimam Celsitudinem Suam comitati sunt ad fores Ecclesiæ. Ve-

spera, secundum factam ab Illustrissimo dispositionem, post primam Sessionem cani debuissent; sed, quia jam hora duodecima dudum sonnerat, idcirco quilibet easdem privatim in Choro legit; & Completorium medio tertiæ inceptum est.

Ut primum Illustrissimus ad Residentiam ex Synodo rediit, dato ad prandium signo, conveniunt omnes ab Illustrissimo ob temporis penuriam ad id specialiter invitati. In loco refectionis, triplex collocata fuit mensa. Primæ assidebat Illustrissimus cum Capitulo suo Cathedrali, Abbate Iburgensi, & aliarum Collegiarum nonnullis Canonis; secundæ Decani; tertiæ Religiosi, & reliqui de Clero. Unus Capellanorum Illustrissimi, ad id deputatus, ex pulpito, durante prandio, exhortationes Synodales ad Clerum ex Actis Mediolanensibus S. Caroli Borromei praelegit; cui omnes cum modestia inter vescendum auscultarunt.

SESSIO SECVNDA.

A Prandio, horâ secundâ, datum signum majori campana ad Synodum. Medio tertiæ, inceptum Completorium. Horâ tertiâ Completorio finito, Illustrissimus, deductus ab aulicis suis, venit ad Ecclesiam, indutus rochetto, mozetta, & bireto rubro. Cathedralis Ecclesiæ Prælati & Canonici ad fores Ecclesiæ Illustrissimam Celsitudinem Suam expectarunt. Cui, Ecclesiam ingresso, & Cappa Episcopali induto, porrexit aspergillum Dominus Præpositus; quo se & circumstantes aspersit; ac deinde ad Chorum processit. Postquam Illustrissimus modico tempore, in primis ante Venerabile, deinde ante summum altare, in genuflexorio oraverat, perrexit ad thronum Episcopalem; in eoque à Diacono & Subdiacono (ante adventum Illustrissimi indutis,) depositâ Cappâ, iterum amictu, albâ, stolâ, pluviali & mitrâ, indutus est. Quod dum factum, organa pulsata fuerunt, idque ab ingressu Illustrissimi in Ecclesiam, quoad, una cum Assistentibus, omnino paratus erat. Assumptis omnibus paramentis, modico spatio confedit in throno; tum surrexit, ivitque ante altare majus ad faldistorium; &, factâ pausa, per Diaconum Synodalem denuo cantatum, versâ facie ad Clerum & populum, Orate. Omnibusque genua flectentibus, ac paulisper mente orantibus, subjunxit Illustrissimus, genuflexus ante medium altaris, Antiphonam, Propitius esto, quam Chorus prosequutus. Finitâ Antiphonâ Cantores inceperunt Psalmum, Deus venerunt gentes; quem graviter & tractim, ex utroque latere, alternis vicibus, Clerus decantavit. Interea Illustrissimus confedit in faldistorio, renibus altari obversis. Repetitâ Antiphonâ, Illustrissimus, depositâ mitrâ, surrexit, &, stans versus altare, dixit tres orationes, ut in Pontificali.

Post hæc Illustrissimus, acceptâ mitrâ, sedens, imposuit incensum in thuribulum, & benedixit

Diacono. Qui Evangelium, cum debitis caerimoniis, ut alias, missione omisâ, legit.

Lecto Evangelio, & porrecto osculo libri Evangeliorum Illustrissimo, incensatio ejusdem, more solito, facta est. Quâ peractâ, inceptit Illustrissimus, scholâ prosequente, hymnum, Veni Creator Spiritus, qui dum decantatur alternatim ab organo, Clerus processit, ut in primâ Sessione, euntibus binis & binis, ad locum Synodalem. Finito hymno, & posteaquam singuli loca sua, ut mane, occuparant, præcinente Diacono & Subdiacono Vers. Emitte Spiritum; Illustrissimus subjunxit Collectam de Spiritu sancto; & deinde, sedens, allocutus Clerum, Venerabiles Fratres, ut in Pontificali; sermonem Synodalem denuo habuit per horam & ultra, ac magno verborum pondere magnâque suavitate & eloquentiâ, de disciplinâ & reformatione Ecclesiastica, omnibus ex sacra Scripturâ aptissime deductis, dixit. Quo finito, S. Synodi Secretarius ad Illustrissimum accessit, petiitque, num Illustrissimæ Suae Celsitudini placeat, ea, quæ adhuc supersint decreta, legi. Respondit Illustrissimus: Placet, legantur.

Secretarius Synodi reassumpsit lectionem Decretorum, incipiendo ab octavo hujus Synodi Decreto, usque ad vigesimum septimum exclusivè; ut sequitur.

DECRETVM IX.

PRima & maxima Pastorum cura versari debet in iis, quæ ad fidem Catholicam, quam sancta Romana Ecclesia Catholica colit & docet, & sine qua impossibile est placere Deo, integre inviolateque conservandam pertinent. Proinde, & verbo & exemplo, ita se gerant, ut non solum fidem, quam lingua loquitur, etiam moribus ac vitâ fateantur, verum & alios doceant.

D E-